

**Republika e Kosovës
Republika Kosova - Republic of Kosovo
Gjykata Kushtetuese / Ustavni sud / Constitutional Court**

Perandori Justinian p.n., Prishtinë/a, Kosovë/o
Tel: +381 (0)38 220 104/5; Fax: +381 (0)38 220 112; www.gjk-ks.org

Priştine, 12 Temmuz 2010
Nr. ref.: RK 35/10

KABUL EDİLMEZLİK KARARI

Dava No: KI 44/09

Başvurucu

Metush Haziri

Kosova Yüksek Mahkemesi A.Nr. 2705/2007 sayılı kararına karşı

KOSOVA CUMHURİYETİ ANAYASA MAHKEMESİ

Aşağıdaki yapıdadır:

Enver Hasani, Başkan
Kadri Kryeziu, Başkanvekili
Robert Carolan, Yargıç
Altay Suroy, Yargıç
Almiro Rodrigues, Yargıç
Snezhana Botusharova, Yargıç
Ivan Čukalović, Yargıç
Gjyljeta Mushkolaj, Yargıç
Iliriana Islami, Yargıç

Mahkeme istemin kabul edilmezliğini oybirliği ile oylamıştır.

Başvurucu

1. Başvurucu Ferizovik'te mukim Bay Metush Haziri'dir.

İtiraz Edilen Kararlar

2. Kosova Yüksek Mahkemesinin A. Nr. 2705/2007 sayı ve 10 Mart 2008 tarihli kararı.

Dava Konusu

3. Bay Metush Haziri 28 Eylül 2009 tarihinde Kosova Anayasa Mahkemesine dilekçe ile başvurup KI 44/09 dava numarası ile kaydedilmiştir. Başvurucu Kosova Yüksek Mahkemesinin A. Nr. 2705/2007 sayılı kararının emeklilik hakkı açısından yasal olmadığı yönünde şikayetçidir.

Yasal Dayanak

4. Kosova Cumhuriyeti Anayasasının (bundan sonra "Anayasa" şeklinde anılacaktır) 113.7 Maddesi, 03/L-121 sayılı Kosova Cumhuriyeti Anayasa Mahkemesi Hakkında Yasanın (bundan sonra "Yasa" şeklinde anılacaktır) 20. Maddesi ve Kosova Cumhuriyeti Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün (bundan sonra "İçtüzük" şeklinde anılacaktır) 55. Maddesi.

Davanın Mahkemeye Geliş Biçimi

5. Başvurucu 28 Eylül 2009 tarihinde Anayasa Mahkemesine dilekçeyle başvurmuştur. Mahkeme Başkanının atadığı yargıçlar Altay Suroy başkanlığında, Almiro Rodrigues ve Gjyljeta Mushkolaj'dan oluşan ön inceleme heyeti raportör yargıç Iliriana Islami'nin raporunu görüşerek 16 Haziran 2010 günü istemin kabul edilmezliğini Mahkemeye önerdiler.

Olguların Özeti

6. Başvurucu dilekçesinde devlet dairelerinde 15 Mart 1973 tarihinden 30 Haziran 1989 tarihine kadar çalıştığını açıklamıştır. Emeklilik ve Maluliyet Sigortası Temel Hakları Yasasının 39. Maddesine göre BVI-Maluliyet Emeklilik Sigortası Ferizovik Şubesinin 10 Temmuz 1992 tarihinde NR-V-3468/7006799138 sayılı kararıyla başvurusunun yaş haddinden dolayı 1 Temmuz 1989 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere emeklilik hakkı tanınmıştır.
7. Kosova Sosyalist Özerk Bölgesi (SÖB) Meclis Yürütme Konseyi İdari İşler ve Kadro Komisyonu İşçileri Yasasının "İşçilerinde çalışan memurların çalıştıkları her on iki aylık süre için on altı aylık emeklilik sigortası kıdem süresi hesaplandığını" bildiren 124. Maddesine dayanarak 6 Aralık 1989 tarihinde başvurusunun işyerine iadesi istemini reddeden kararı yayımlamıştır.
8. Geçici Özerk Yönetim Kurumlarının 1999 yılında kurulmasından sonra başvuru Kosova Çalışma ve Sosyal Refah Bakanlığı Emeklilik Departmanı Yönetimine başvurarak NR-V-3468/7006799138 sayı ve 10 Temmuz 1992 tarihli karar göre kazanılan emeklilik hakkının devam etmesi için başvuruda bulunmuştur.
9. Kosova Çalışma ve Sosyal Refah Bakanlığı Emeklilik Departmanı Şikayet Sektörü 22 Ekim 2007 yılında başvurusunun dilekçesine cevaben Sağlık ve Sosyal Refah Yönetim Departmanının 2000/10 sayılı UNMIK Yönetmeliğine göre BVI-Maluliyet Emeklilik Sigortasının varisi olmadığı açıklanmıştır. Diğer yandan 3/2001 sayılı diğer bir Yönetmelikle Kosova Sosyal Sigorta Fonunun kurulduğunu ve 65 yaşını tamamlamış kişiler için 40 avro tutarındaki temel emekliliklerin Geçici Sosyal Refah Departmanı tarafından 1 Temmuz 2002 tarihinden itibaren sağlanacağı bildirilmiştir.

10. Aynı cevap yazısında başvuruçuya yaptırılan meslek hekimliği tahlillerine göre onun tam ve daimi bir maluliyeti söz konusu olmadığından maluliyet emekliliği istemi reddedilmiştir.
11. Kosova Çalışma ve Sosyal Refah Bakanlığı Emeklilik İdaresi Departmanı 29 Temmuz 2008 tarihinde başvuruçunun yaş haddi emeklilik hakkıyla (primle kazanılan emeklilik hakkı) ilgili itirazına cevaben bu istemin yasal altyapı ve bütçe eksikliğinden dolayı gerçekleşemeyeceği bildirilmiştir.
12. Kosova Yüksek Mahkemesi 10 mart 2008 tarihinde A.nr. 2705/2007 sayılı bir karar çıkartarak idari makamların Kosova’da yürürlükte olan yasaları doğru uyguladıklarını ve başvuruçunun emeklilik hakkı olmadığı için istemi mesnetsiz olarak reddedilmiştir.

İstemin Kabul Edilirliğinin Değerlendirilmesi

13. Başvuruçunun istemi hakkında hükmetmesi için Mahkemenin, istemin Anayasa ve Yasa ile belirlenen kabul edilirlilik koşullarının yerine getirip getirmediğini değerlendirmesi gerekmektedir. Mahkeme bununla ilgili olarak Anayasanın aşağıda alıntılanan 113.7 Maddesine atıfta bulunmaktadır:

“Bireyler, yasalarla belirlenen tüm yasa yollarını tükettikten sonra kamu otoritesinin Anayasa ile güvence altına alınan bireysel hak ve özgürlüklerini ihlal etmeleri durumunda dava açmaya yetkilidirler.”

Sunulan evraktan başvuruçunun yasalarla belirlenen tüm yasa yollarını tükettiği tespit edilmiştir.

14. Yasanın 48. Maddesi şunu belirlemiştir:

“Başvuruçucu dilekçesinde hangi hak ve özgürlüğünün ihlal edildiğini açıklıkla belirtip kamu otoritesinin hangi kararına itiraz etmek istediğini kesin bir şekilde bildirmesi gerekmektedir.”

Başvuruçucu Anayasaya göre hangi hak ve özgürlüklerinin ihlal edildiğini açık bir şekilde belirtmemiş veya tarif etmemiştir ve olası herhangi bir Anayasal hakkının ihlali somut delillerle desteklememiştir. Dahası başvuruçucu idari veya yargı organlarının Anayasa ile güvence altına alınmış haklarından herhangi birini ihlal ettiklerini gösteren geçerli bir delil göstermemiştir (bkz. Vanek – Slovakya Cumhuriyeti AİHM’nin 53363/99 sayı ve 31 Mayıs 2005 tarihli Kabul Edilmezlik Kararı). Sonuç olarak Mahkeme başvuruçunun Yasanın 48. Maddesinde belirtilen kriterleri **yerine getiremediğini** değerlendirmektedir.

15. Yasanın 56. Maddesi şunu belirlemiştir:

“Anayasa Mahkemesinin görüşmeye yetkili olduğu bir davanın açılmasıyla ilgili bu yasada belirtilen ve yasa yürürlüğe girmeden önceki süreler yasanın yürürlüğe girdiği günden itibaren işlemeye başlayacaktır.”

Yasanın 49. Maddesiyle ilgili olan ve aşağıda alıntılanan ve 56. Maddesi, Anayasanın 113 (7) Maddesi ve Yasanın 47. Maddesine göre bireysel başvuru sürelerini belirlemiştir:

“Başvuru dört (4) aylık süre içerisinde yapılır. Süre, başvurucuya mahkeme kararının teslim edildiği günden itibaren işlemeye başlar. Tüm diğer durumlarda karar veya hükmün açıklandığı günden itibaren işlemeye başlar.”

Bununla ilgili olarak Mahkeme başvurucunun dilekçesini Anayasa Mahkemesine 28 Eylül 2009 tarihinde teslim ettiğini, bu davayla ilgili Kosova Yüksek Mahkemesinin son kararının 10 Mart 2008 tarihinde açıklandığını ve davanın Anayasanın yürürlüğe girmeden önceki bir dönemle ilgili olduğunu tespit etmiştir (bkz. Blečić – Hırvatistan, 59532/00 sayılı dilekçeye AİHM’nin 29 Temmuz 2004 tarihli kararı). Bu yüzden istemin kabul edilen süre dışındaki zamanla ilgili olduğu sonucuna varılmıştır.

Ancak bu istem kabul edilebilir süre sınırları içerisinde teslim edilmiş olsa bile, Mahkeme bu davada herhangi bir Anayasal hakkın ihlal edildiğini belirlememiştir.

BU SEBEPLERDEN DOLAYI

Mahkeme başvurucunun sunduğu tüm delil ve olguları değerlendirip davayı görüştüktan sonra Anayasanın 113 (7) Maddesine, Yasanın 20. Maddesine ve İçtüzüğü’nün 55. Maddesine dayanarak 12 Temmuz 2010 günü yapılan duruşmada oybirliğiyle:

- I. İstemin kabul edilmez olarak REDDİNE,
- II. Yasanın 20(4) Maddesine göre taraflara bildirilip Resmi Gazetede yayımlanmasına karar verilmiştir.
- III. Karar dehal yürürlüğe girer.

Raportör Yargıç

Dr. Iliriana Islami, imza

Anayasa Mahkemesi Başkanı

Prof. Dr. Enver Hasani, imza